

ומקשינן: והא לא ידע מאי קאמרי?

ומתריצין: מידי דהוה אנשים ועמי הארץ, דאינהו נמי לא ידעי מאי קאמרי — ויוצאין ידי חובתן.

מתקיף לה רבינא: מאי קשיא לך מעיקרא, ומאי איצטריך לתרוצי מידי דהוי אנשים? אטו אנן, התלמידי חכמים⁴³, קרא ד"האחשתרנים"⁴⁴ בני הרמכים — מי ידעינן פירושא דידיה?⁴⁵

אלא, מצות קריאה ופרסומי ניסא הוא, הכא נמי, בלועז ששמע אשורית, מצות קריאה היא, ופרסומי ניסא נמי איכא, דאף על פי שאינן מבינים הקריאה, שואלין את השומעים היאך היה הנס, והם מודיעים להם.

שנינו במשנתנו: קראה סירונין יצא וכו'.

לא הווי ידעי רבנן תלמידי רבי מאי "סירונין"⁴⁶.

להם שתי חטוטרות ושמונה רגלים.

ובתשובות הר"ן [הנדפס בשו"ת הריב"ש, סי' שפ"ח] כתב, דיש אומרים, ד"אחשתרנים" — היא מילה מורכבת. ועניינה: "אחש" תריין. והנו"ן — נוספת, והיו"ד והמ"ם — סימן הרבים. ועניינה, בהמות חשובות באות משני מינין, והם הפרדים. ומשום שיש בהם שאמם סוסיא, ומהם — שאמם חמורה, להכי אמר "בני הרמכים", כלומר: בני סוסיא, שהם חשובים יותר.

ובמנות הלוי הביא בשם חכם אחד, דאחשתרן הוא פרידה בלשון פרסי, אבל רמכים אינו סוסים בלשון פרסי אלא בלשון יון. וכתב דאנו אין לנו אלא דברי חז"ל, דלא ידעינן מנו. וכתב החתם סופר [בדרשות, ח"א דף ר"א ע"ג], דודאי דאחשתרן הוא פרידה, אלא שאותן פרידות ששלח מרדכי היו משונות, שהן היו בני רמכים, דהיינו סוסים שהביאו מארץ יון דווקא, שהרכיבו אותם על חמורה מארץ פרס. ולא כשאר אחשתרנים, שהם מסוס פרסי וחמורה פרסית. והיינו דקאמר דלא ידעינן מאי נינהו, שאיננו יודעים מה טבען ויתרונן.

45. כתב הרש"ש, דלפי פשוטו נראה דהם תוארים לרצים ולרוכבים. עיי"ש.

46. כתב השפת אמת, דודאי היו יודעינן מהו

וכזמנם" איתא: "ככתבם — שתהא המגילה כתובה כתב אשורית". והקשה בעל מדרש שמואל, הא הכא אמרינן, דאע"ג דכתיב "ככתבם", אמרינן דאם כתבה יוונית — יצא?! וכתב, דאפשר לומר, דרש"י סבר כהר"ף והרא"ש, דלא פסקי כרב ושמואל. אלא ס"ל, דכתב יווני שוה לכל הלשונות [וכתב עוד, דאפשר שאף רב ושמואל רק לדברי רשב"ג קאמרי, שלדידיה אין חילוק בין מגילה לשאר ספרים. אבל להו לא סבירא הכין].

ולהלכתא איתא ברמב"ם, דלעז יווני לכל כשר, כרשב"ג. אבל הר"ף ס"ל דיוונית שוה לכל הלשונות, כדלעיל.

והקשה בעל המאור על הר"ף, הא לעיל [ט' ע"א] אמר ר' יוחנן דהלכה כרשב"ג?!?

וכתב הרמב"ן במלחמות, דרק לגבי שאר ספרים הלכתא כרשב"ג, אבל גבי מגילה דכתיב בה "ככתבם", יוונית — ככל לשונות. ועיי' באבי עזרי פ"ב ממגילה הל"ג.

43. כך הוא הפשט בפשטות, וכ"כ הראשונים. אמנם עיי' בר"ח שכתב, דדווקא נשים וע"ה אין בקיאיין בפירוש תיבות אלו.

44. ורש"י בפירוש המגילה כתב, דהם גמלים הממהרים לרוץ. וכתב היעב"ץ דעדיין ידועים הם, ומצויים בארץ פרס, והם מין גמלים שיש